

ВСТУПНЕ СЛОВО ВЧИТЕЛЯ

27 січня, в день звільнення в'язнів табору смерті Аушвіц-Біркенау бійцями Червоної Армії в 1945 році, весь цивілізований світ відзначає Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту. Загалом під Голокостом розуміється систематичне переслідування і знищення європейських євреїв і ромів нацистською Німеччиною та її поплічниками протягом 1933-1945 років. "Неможливо розповісти про геноцид, але і замовчувати його не можна". Ці слова належать колишньому в'язню таборів Аушвіцу та Бухенвальду Елі Візелю. Саме завдяки його публікаціям 1950-х років в світі поширилося визначення поняття Голокост.

Голокост став поворотною точкою в історії людства, після якої цивілізований світ проголосив принцип "Ніколи більше!", взявши на себе зобов'язання протистояти війні і геноциду. Резолюція 60/7 Генеральної Асамблеї ООН "Пам'ять про Голокост" від 01 листопада 2005 року важлива саме тим, що вона не тільки закріплює пам'ять про минулі злочини, а й прагне запобігти їм в майбутньому.

Звільнивши Аушвіц-Біркенау, радянські війська виявили там найбільшу фабрику знищення людей на території окупованої нацистами Європи. З тих пір цей табір став символом Голокосту, наочним свідченням тієї пекельної глибини, якої може досягти нелюдяність. Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту спонукає замислитись над масштабами трагедії, що спіткала людство більше 70 років тому. Немов чума, міжвоєнний антисемітизм інфікував Європу. Так жорна нацизму згубили мільйони євреїв, не поділяючи своїх жертв за статтю, віком або соціальним статусом. Офіційно визнано, що протягом Голокосту було знищено близько 6 мільйонів євреїв. З них від 2,2 до 2,5 мільйонів – на території колишнього Радянського Союзу, у більшості (60-70%) на території українських земель, що перебували під окупацією нацистської Німеччини та диктаторської Румунії. (Можна попросити учнів пригадати, які ще території СРСР опинилися під контролем Німеччини та її союзників.) Під час Голокосту неєврейські мешканці різних країн ставилися до євреїв по-різному. Дехто спостерігав за тим, як їх колишніх сусідів заарештовували і вбивали. Можливо, вони боялися: треба враховувати, що, на відміну від західних держав, рятівників в Україні знищували разом із сім'ями. Тому не кожен був спроможний ризикувати життям своїх близьких. Були й такі, які співпрацювали з нацистами, інші ж наживалися за рахунок конфіскованого єврейського майна. Але і в жорстокому аморальному світі залишалися ті, які зберігали найкращі людські якості. Сотні представників різних національностей, походження, віросповідань, не дивлячись на небезпеку, ризикуючи власним життям, протягнули руку допомоги людям, які потрапили у складні життєві обставини. Вони не думали про смерть, яка їм загрожувала, вони не думали про славу і добру пам'ять, яка, можливо, чекає їх попереду, вони просто рятували тих, кому реально смерть дивилася в очі. "Той, хто рятує одне життя, рятує цілий світ" - ці слова з Талмуду по праву відносяться до людей, згодом названих Праведниками народів світу. Це почесне звання присвоює спеціальна комісія ізраїльського меморіального комплексу історії Катастрофи та Героїзму Яд Вашем тим представникам інших народів, котрі в роки Другої світової війни, рятуючи євреїв від смерті, виявили неабияку особисту мужність та продемонстрували непересічні моральні чесноти. Насамперед, повинні існувати документи та/або свідчення тих, хто вижив чи/або отримав допомогу і може підтвердити факт порятунку. Але цей складний процес далеко не завжди дозволяє прийняти позитивне рішення відносно людей, по яких не зібрано достатньо матеріалу. Це і стало однією з передумов використання в Україні й інших термінів по відношенню до рятівників євреїв. З квітня 1989 року в нашій державі громадські діячі ввели звання "Праведник Бабиного Яру", єдине встановлене в країнах Європи, бо звання "Праведник народів світу" присвоюється в Ізраїлі, і лише в Україні присвоюється звання праведникам своєї країни. Воно присвоюється тим людям, по відношенню до яких були

свідчення про порятунок євреїв від нацистського геноциду під час німецької окупації Києва 1941- 1943 років, але їх виявилось недостатньо для комісії Яд Вашем. Чому саме "Праведник Бабиного Яру"? Бо одразу після окупації України нацисти почали масово розстрілювати євреїв, а згодом розгорнули широку мережу гетто. І одними з найвідоміших були розстріли у Бабиному Яру в Києві, але знищення євреїв України було систематичним і повсюдним. Головним натхненником запровадження недержавного звання "Праведник Бабиного Яру" був відомий громадський діяч, президент Єврейської ради України, голова фонду "Пам'ять Бабиного Яру" Ілля Михайлович Левітас. За даними Фонду "Пам'ять Бабиного Яру" звання "Праведник Бабиного Яру" отримали 618 осіб. Вони були маяками надії і берегли світло цивілізації від зникнення. Що рухало цими людьми? Сміливість? Протест? Можливо, просто любов і віра? Сучасна реальність, як і в роки Другої світової, знову ставить перед нами питання: якщо знову повториться подібне зло, як поведуть себе навколишні? Люди іншої крові та іншої віри? Відвернуться? Зітхнуть із polegшенням, що поки не чіпали своїх? Чи все-таки відкриють двері, з ризиком для всієї родини, ховаючи чужих людей? Життя покаже...

(Джерело: Автор)

ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ВЕБ-КВЕСТУ

1. Підготуйте смартфон з програмою розпізнавання qr-кодів і доступом в Інтернет.
2. Зайдіть за посиланням, вказаним учителем, на авторський сайт з матеріалами веб-квесту.
3. Розшифруйте закодовану інформацію про Праведників Бабиного Яру.
4. Дайте відповіді на питання з бланку завдань і дізнайтеся число, яке відповідає порядковому номеру літери в українській абетці.
5. Занесіть відповіді в бланк для відповідей.
6. Складіть з розгаданих літер прізвище та ім'я особи, що має відношення до теми веб-квесту.

(Джерело: Автор)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Завдання оцінюються за сумою балів:

- за кожну правильно знайдену літеру - 5 балів;
- за правильно складені шукані слова - 10 балів;
- за швидкість виконання - до 3 балів (перший учасник, що виконав завдання, - 3 бали, другий - 2 бали, третій - 1 бал).

Переможці визначаються за загальною сумою балів.

Бажаємо успіхів!!!

(Джерело: Автор)

БЛАНК ЗАВДАНЬ

Посилання:

https://docs.google.com/document/d/1PG5KEJn8ncUiknI7Dtzin_Cy6R-iCRBqclhn-MjxejI/edit

(Джерело: Автор)

БЛАНК ДЛЯ ВІДПОВІДЕЙ

Посилання:

<https://docs.google.com/document/d/1XvvZf9-N-ksJE06f1ftohQePaAiCL80L5vtblgYnGPY/edit?usp=sharing>

(Джерело: Автор)

БЛАНК З ВІДПОВІДЯМИ

Посилання:

<https://docs.google.com/document/d/1dpf3KnL3I2I2Rt8HNeQL6LtnFx3uwSLU9mjIhq6jjYw/edit?usp=sharing>

(Джерело: Автор)

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бабин Яр. Трагедія, історія, пам'ять. 1941-2011/Автор-упор. І. Левітас. - К.: НІМЗ "Бабин Яр", 2011 [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://bit.ly/33lvVS0>
2. Віртуальна виставка "Бабин Яр: пам'ять на тлі історії". [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://memory.kby.kiev.ua/main.html#ua:P,pan,0,0,0:node1,-26>
3. Всеукраїнська єврейська рада. Фонд "Пам'ять Бабиного Яру" [Електронний ресурс] /Режим доступу:<http://bit.ly/2TPnGdG>
4. Гутор М. Українські Праведники: історії тих, хто рятував, і тих, хто вижив. [Електронний ресурс] /Режим доступу:<http://bit.ly/3d20JLK>
5. Круглов А., Уманский А. Бабий Яр: жертвы, спасители, палачи. – Дніпро: Украинский институт изучения Холокоста "Ткума"; ЧП "Лири ЛТД", 2019. – 280, ил. – рус. яз.
6. Круглов А., Уманский А., Щупак И. Холокост в Украине: зона немецкой военной администрации, румынская зона оккупации, дистрикт "Галичина", Закарпатье в составе Венгрии (1939-1944): монография. -Дніпро: Украинский институт изучения Холокоста "Ткума"; ЧП "Лири ЛТД", 2017. – 456 с., ил. Карты. – рус. яз.
7. Праведники народів світу: Довідник / За ред. І. Я. Щупака. – Дніпро: Український інститут вивчення Голокосту "Ткума", 2016. – 224 с. 8.Праведники миру [Електронний ресурс] /Режим доступу: <https://emmanuil.tv/pravedniki-miru/>
8. Праведники миру.Проект. [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://pravednikimira.org/ua/> 10.Уроки Голокосту. Інформаційно – педагогічний бюлетень № 1(45), січень - березень, 2016 р. [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://bit.ly/33i0RIO>

(Джерело: Автор)

ЗАКОДОВАНІ ПРИЗВИЩА ПРАВЕДНИКІВ БАБИНОГО ЯРУ

Посилання:

https://docs.google.com/document/d/1d3aGTnMmMvAsTPiC_waCZKMeWwTq55-D6tIK8lztuFM/edit?usp=sharing

(Джерело: Автор)